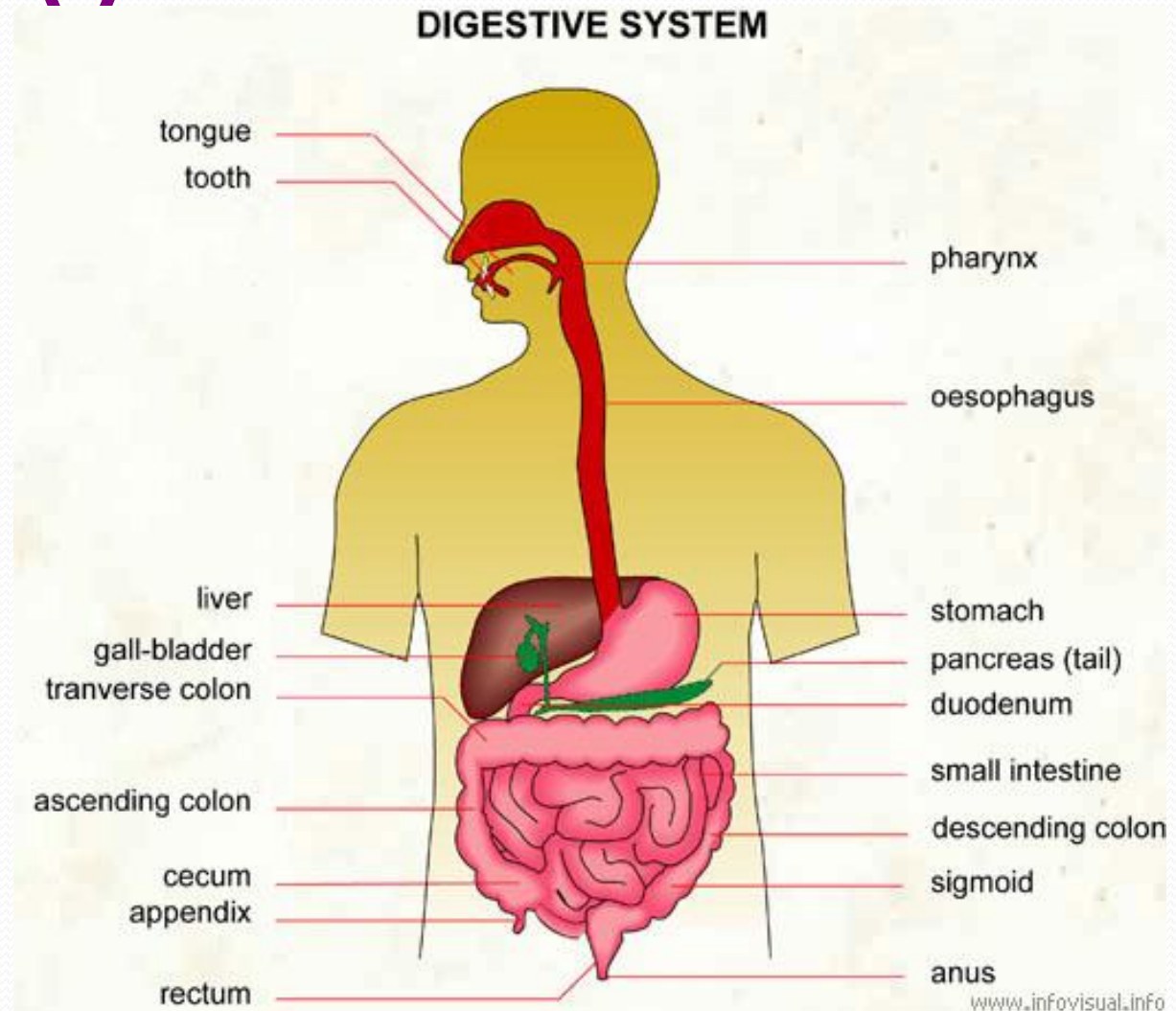

Fitoterapia afecțiunilor gastro-intestinale (I)

Afectiuni gastro-intestinale care beneficiaza de tratament fitoterapeutic

- **afectiuni gastrice acute, neinfectioase,**
- **afectiuni gastrice cronice,**
- **afectiuni intestinale functionale**
dispepsia,
colon iritabil
- **afectiuni intestinale inflamatorii**
pancreatita cronica,
boala Crohn,
colita ulcerosa,
diverticuloza,

Nu se indica tratament fitoterapeutic in :

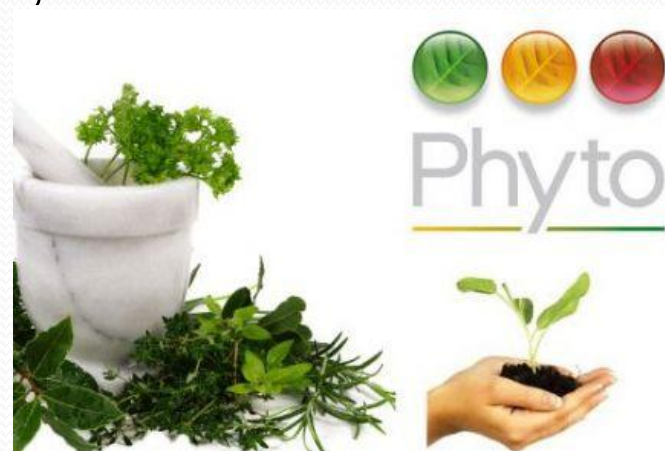
- o gastrita acuta cu hemoragie gastro-intestinala,**
- o ulcerul gastric sau duodenal in stadiul acut,**
- o colita ulceroasa si boala Crohn in stadiu avansat,**
- o enterocolita infectioasa (din dizenterie, tifos),**
- o ciroza hepatica in stadiu avansat,**
- o litiaza biliara,**
- o ileocolita,**
- o cancer.**

Se asociază între ele preparate din produse vegetale care acționează în sensul:

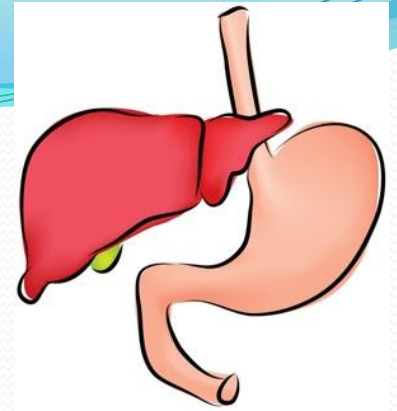
- creșterii sau scăderii unor secreții,
- absorbției și/sau neutralizării acidității gastrice,
- stimulării motilității gastrice sau intestinale,
- reducerii inflamației mucoasei gastrice/intestinale,
- substituirii, în cazul unui deficit, a unor enzime,
- relaxării anumitor segmente musculare (spasmolitice),
- tonicizării musculaturii netede,
- stimulării colerezei și a evacuării de bila,

la care se adaugă:

- carminative,
- sedative blânde

AFECTIUNI GASTRICE

❑ Gastrite acute si cronice

afectiuni acute/cronice, caracterizate prin leziuni inflamatorii generate de factori etiopatogenici multipli. Se manifesta clinic asimptomatic sau prezinta o simptomatologie nespecifica.

❖ Simptomatologie

- senzatie de balonare
- greata, eructatie
- vomismente
- dureri spastice

❖ Factori declansatori

- abuz de medicamente
- alcool
- poluanti atmosferici
- stres, reflux biliar
- *Helicobacter pylori* si alti agenti microbieni

❖ Tratament

- antiacide
- antisecretorii
- terapie specifica anti-Helicobacter pylori (gastrita cronica)
- mucoprotectoare
- evitare alcool, fumat, AINS

❖ Produse/extrakte vegetale utilizate în tratamentul gastritelor

Produs/extract vegetal/ Proveniență	Principii bioactive	Acțiuni farmaco- logice specifice
<i>Matricariae flos</i> (sin. <i>Chamomillae flos</i>) <i>Matricaria recutita</i> (sin. <i>Chamomilla recutita</i>), <i>Asteraceae</i> , mușețel	- 0,5-1,8% ulei volatil - flavonozide	- antiinflamator - spasmolitic - detoxifiant
<i>Melissae folium</i> <i>Melissa officinalis</i> , <i>Lamiaceae</i> , roiniță, melisă	- 0,3-0,8% ulei volatil - acizi polifenolici - tanin - principii amare - flavonozide	- carminativ - sedativ - spasmolitic - antimicrobian - virustatic

Chamomillae flos
Matricaria chamomilla
Fam. Asteraceae
Musetel

COMPOZITIE CHIMICA:

- ulei volatile: camazulena (albastra), α -bisabolol, bisabolol-oxizi, camaviolina
- flavonoide: apigenol, luteolina
- cumarine: umbeliferona
- mucilag, acizi fenolici, acizi grasi (palmitic, oleic, linolic), colina, vitamina C

ACTIUNE SI INTREBUINTARI- la administrare interna:

ULEIUL VOLATIL prezinta efect:

- antiinflamator
- spasmolitic
- carminativ
- antiseptic
- antitoxic prin inactivarea toxinelor bacteriene- efect util in sinuzite la administrarea sub forma de inhalatii
- ulceroprotector in cazul in care pacientul se afla sub influenta unor substante ulcerogene precum alcoolul, AINS, AIS, stres, etc datorita stimulării de catre bisabolol a sintezei endogene de prosteoglandine cu rol protector al mucoasei gastrice fata de efectul agresiv al sucului gastric, prin secretie marita de mucus.

FLAVONOIDELE prezinta efect:

- spasmolitic
- sedativ
- antiinflamator

MUCILAGIILE prezinta efect:

- antiinflamator local
- antiiritativ
- imunostimulator

ADM. EXTERNA:

- actiune cicatrizanta prin influentarea favorabila a metabolismului pielii, activarea epitelizarii si a apritiei tesutului de granulatie dupa arsuri

INDICATII:

- INTERN: gastrite, enterite, colite, flatulenta, spasme ale tractului digestiv
- EXTERN sub forma de gargarisme, inhalatii, ape de gura , cataplasme, clisme, bai sau unguente, musetelul se foloseste in tratamentul unor inflamatii ale pielii si mucoaselor bucala, nazala, faringiana, anala, genital ca si in inflamatii ale tractului respirator.

MELISSAE FOLIUM

Melissa officinalis

Fam. Lamiaceae

Roinita

COMPOZITIE CHIMICA:

- ulei volatil: citral, **citronelal**, geraniol, ocimen, nerol
- acizi polifenolcarboxilici: acid rozmarinic, acid clorogenic, acid cafeic,
- taninuri, flavonoide

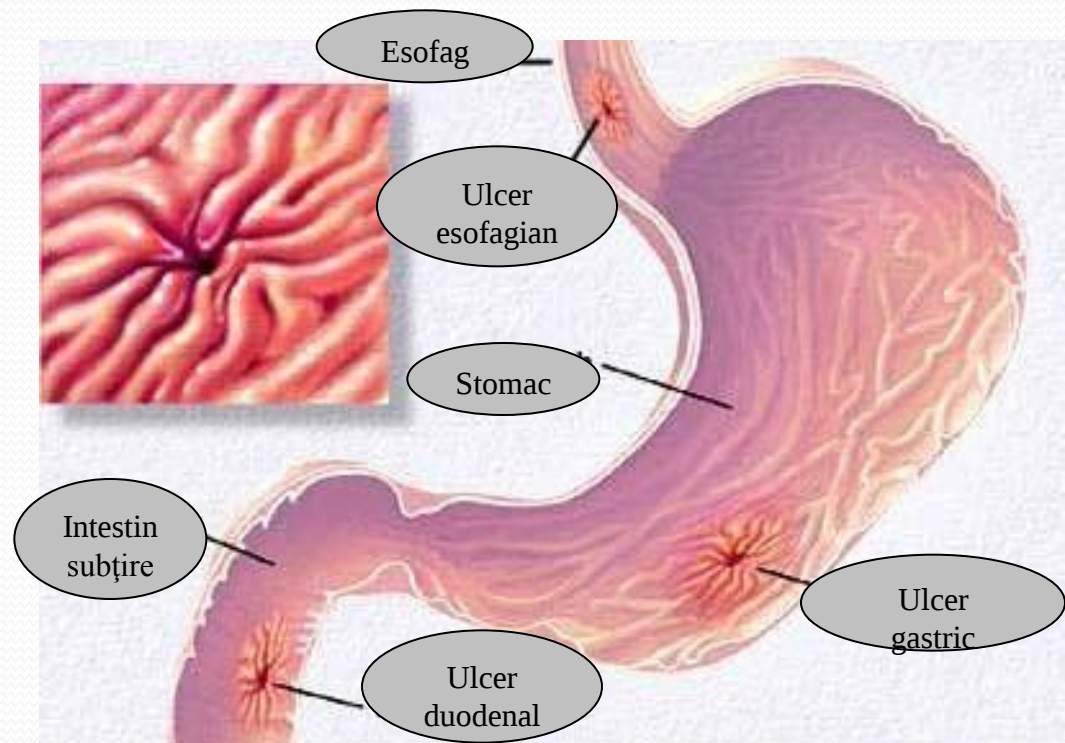
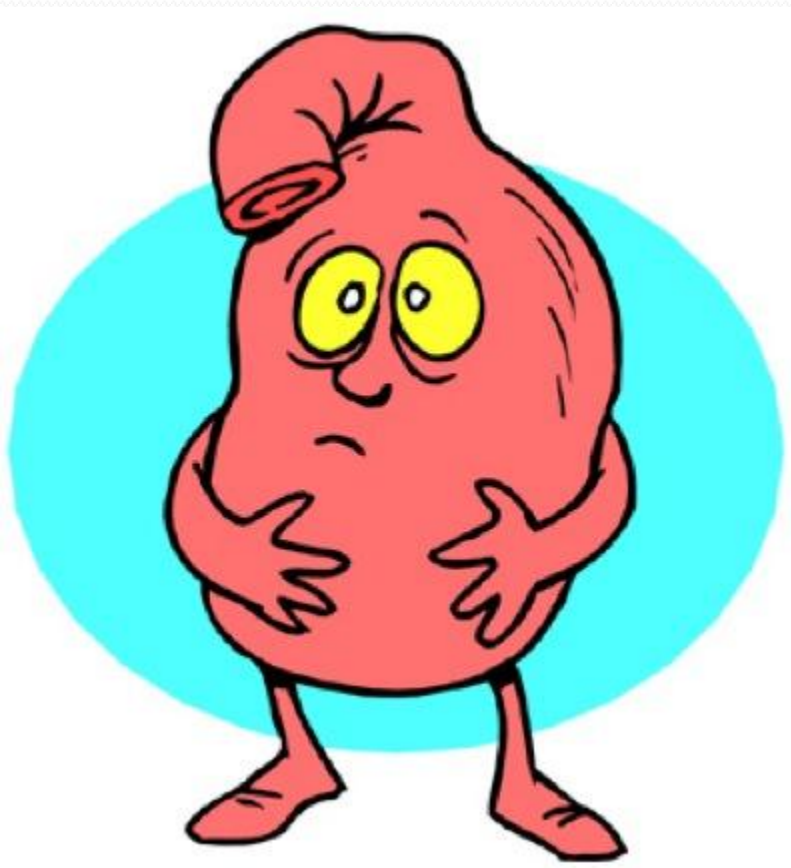
ACTIUNE SI INTREBUINTARI

- sedativa
- carminativa
- stomahica
- spasmolitica
- antibacteriana

INDICATII:

- tulburari gastro-intestinale de origine nervoasa, in asociere frecventa cu menta
- afectiuni cardiace psihosomatice
- migrene

❑ **Ulcerul gastric și ulcerul duodenal** se caracterizează printr-o pierdere de substanță la nivelul mucoasei gastrice, respectiv duodenale, până la nivelul stratului muscular al mucoasei.

❖ Simptomatologie

- dureri epigastrica
- foame dureroasa la 1-3 ore dupa mese si in mijlocul noptii
- pirozis
- varsaturi postprandiale

❖ Cauze:

- factori genetici
- factori de mediu și alimentari
- stres
- consum frecvent de alcool și cafea
- *Helicobacter pylori*
- medicamente (AINS)
- afecțiuni digestive și non digestive
- substanțe toxice

❖ Tratament

- antiacide
- mucoprotectoare
- antagonisti ai receptorilor H2
- anticolinergice
- inhibitori de pompa de protoni
- antibiotice (claritromicina + metronidazol sau amoxicilina) cuplate cu antisecretoarii (*Helicobacter pylori*)

❖ Tratatamentul cu medicamente fitoterapeutice completează și susține terapia clasică a bolii ulceroase, el fiind recomandat și pentru terapia de interval.

- Se prescriu **fitopreparate** cu acțiune:
 - **analgezică și spasmolitică**, care conțin atropină și/sau scopolamină (extract sau tinctură de *Belladonna*)
 - **antiinflamatoare și spasmolitică**
 - **spasmolitică**, din grupul **carminativelor** (chimion, fenicul, angelică, obligeană, coriandru)
 - **antiemetică și psihostabilizantă** (mentă, melisă)
 - **mucoprotectoare** din grupul mucilagiilor (semințe de in, rădăcini și frunze de nalbă).

❖ Produse/extracte vegetale utilizate în tratamentul bolii ulceroase

Produs/extract vegetal/ Proveniență	Principii bioactive	Acțiuni farmaco- logice specifice
<i>Matricariae flos</i> (sin. <i>Chamomillae flos</i>) <i>Matricaria recutita</i> (sin. <i>Chamomilla recutita</i>), Asteraceae, mușețel	- 0,5-1,8% ulei volatil - flavonozide	- antiinflamator - spasmolitic - detoxifiant
<i>Liquiritiae radix</i> <i>Glycyrrhiza glabra</i> , Fabaceae, lemn dulce	- 3-12% glicirizină - derivați flavonici	- antiinflamator gastric - spasmolitic
<i>Extractum</i> <i>Belladonnae</i> <i>Atropa belladonna</i> , Solanaceae, mătrăgună	- alcaloizi (atropină) 	- determină reducerea secreției de pepsină și acid clorhidric - inhibă motilitatea și tonusul gastrointesti- nal, spasmolitic - antalgic

Produs/extract vegetal/ Proveniență	Principii bioactive	Acțiuni farmaco- logice specifice
<i>Lini semen</i> <i>Linum</i> <i>usitatissimum</i>, <i>Linaceae</i> , in	- 5% mucilagii - ulei gras	gastroprotector
<i>Althaeae radix</i>, <i>Althaeae folium</i> <i>Althaea officinalis</i>, <i>Malvaceae</i> , nalbă mare	- 15% mucilagii în rădăcini și 6-9% în frunze	gastroprotector
<i>Melissae folium</i> <i>Melissa officinalis</i>, <i>Lamiaceae</i> , roiniță, melisă	- 0,3-0,8% ulei volatil - acizi polifenolici - tanin - principii amare - flavonozide	- carminativ - sedativ - spasmolitic - antimicrobian - virustatic

❑ Reflux gastroesofagian

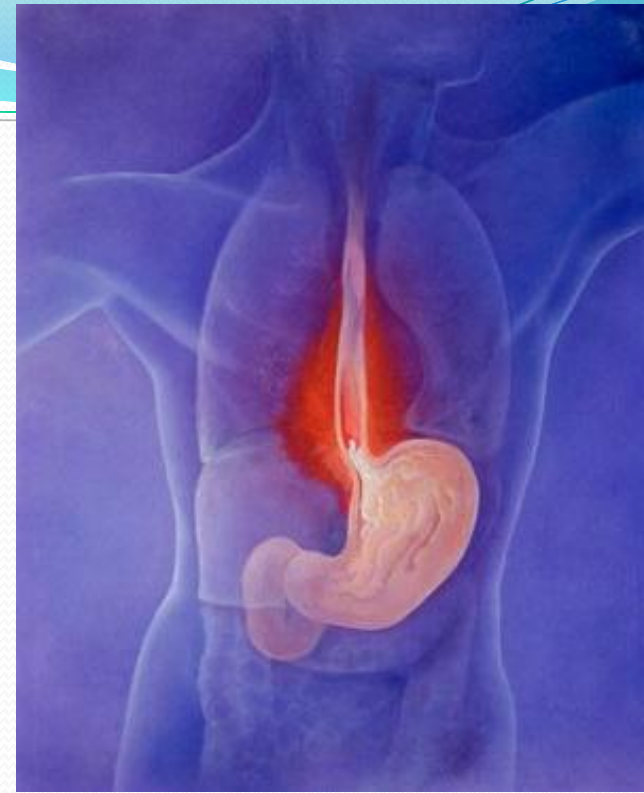
- refluxul continutului gastric acid (suc gastric) in esofag, datorita relaxarii sau slabirii sfincterului gastroesofagian

❖ Simptomatologie

- arsuri gastrice frecvente care se simt in spatele sternului si urca catre gat
- gust acid/amar in gura
- tulburari de inghitire
- stenoza esofagiana

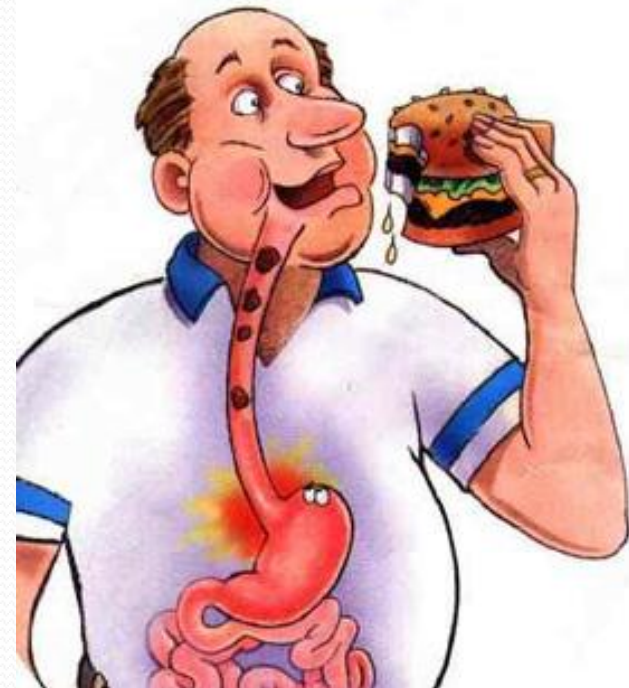
❖ Cauze

- anormalitati anatomice (hernie hiatala)
- existenta unei presiuni suplimentare in stomac (obezitate)

❖ Tratament

- antiacide
 - antiflatulente
 - antagonisti H₂
 - inhibitori de pompa protonica
 - prokinetice
-
- evitarea fumat, alcool, bauturi carbogazoase, ciocolata, cafea, sucuri citrice
 - scadere corporala
 - mese frecvente si in cantitate mica
 - evitarea pozitiei culcat in intervalul de 3 ore dupa mese
 - purtarea de imbracaminte larga

❖ Produse/extrakte vegetale utilizate în tratamentul refluxului gastroesofagian

Produs/extract vegetal/ Proveniență	Principii bioactive	Acțiuni farmaco- logice specifice
<i>Matricariae flos</i> (sin. <i>Chamomillae flos</i>) <i>Matricaria recutita</i> (sin. <i>Chamomilla recutita</i>), Asteraceae, mușețel	- 0,5-1,8% ulei volatil - flavonozide	- antiinflamator - spasmolitic - detoxifiant
<i>Liquiritiae radix</i> <i>Glycyrrhiza glabra</i> , Fabaceae, lemn dulce	- 3-12% glicirizină - derivați flavonici	- antiinflamator gastric - spasmolitic
<i>Linum semen</i> <i>Linum</i> <i>usitatissimum</i> , Linaceae, in	- 5% mucilagii - ulei gras	gastroprotector

➤ **LIQUIRITIAE RADIX**

➤ ***Glycyrrhiza glabra***

➤ **Fam. Fabaceae**

COMPOZITIE CHIMICA: glicirizina, flavonoidele si poliholozidele sunt principiile active

ACTIUNI SI INTREBUINTARI:

- actiune antiinflamatoare, antiseptica
- gastroprotectoare
- spasmolitica
- expectoranta

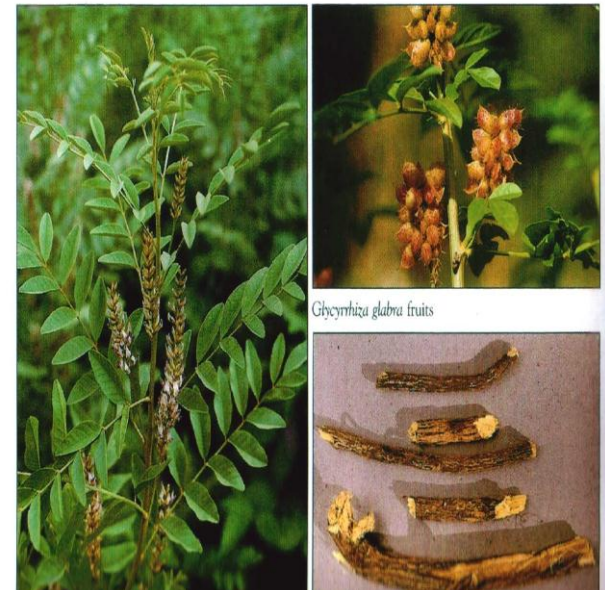
INDICATII:

- ulcer, gastrite, sindrom dispeptic
- afectiuni pectorale : tuse, astm
- CI = hipertensiune, hipokaliemie, edeme, sarcina, diabet, colestaza hepatica

Glycyrrhiza glabra

liquorice • licorice

➤ PRODUSE CU MUCILAGII

- emolienta si antiinflamatoare gastric
- acopera mucoasa gastrica cu un film protector
- polimerii glucidici fixeaza produse de degradare digestiva care ar putea actiona iritant la nivelul stomacului
- se prescriu in afectiunile cronice

Lini semen: gastrite cronice, esofagite de reflux,

CI = obstructie intestinala

Administrare: 1-2 linguri seminte se macereaza in 1/4-1/2 l de apa, peste noapte. Se bea maceratul caldut inainte de micul-dejun sau in portiuni distribuite pe intreg parcursul zilei.

- Este necesara administrarea unui volum suficient de lichid

➤ **EXTRACTUM BELLADONNAE**

- Ph. Eu ed. a 6-a: *Belladonnae folii extractum siccum* normatum (0,95%-1,05% alcaloizi totali exprimati in hiosciamina)
- actiune anticolinergica (alcaloizi de tip atropina)
 - inhibarea activitatii nervului vag
 - reducerea secretiei de suc gastric
 - diminuarea motilitatii gastrice si intestinale
 - spasmolitic la nivel gastrointestinal si biliar
- Ind: combaterea spasmelor gastro-duodenale si intestinale
- CI: glaucom, adenom de prostata, stenoza pilorica

- se poate combina cu antiacide, deoarece intarzierea golirii stomacului prelungeste efectul antiacidelor, dar este daunatoare in ulcerul gastric (prelungeste timpul de contact al leziunii cu sucul gastric), staza gastrica si obstructie pilorica

- dozaj:

extract: doza unica = 0,01 g; **doza zilnica maxima** = 0,05 g echivalent la 0,73 mg alcaloizi totali exprimati in hiosciamina

produs vegetal (radacini): **doza unica** = 0,05 g; doza maxima unica = 0,1 g (echiv. la 0,5 mg alcaloizi totali);

doza maxima zilnica = 0,3 mg, echiv. la 1,5 mg alcaloizi totali exprimati in hiosciamina

Rp/

T-ra Belladonnae (0,02-0,03% alcaloizi totali)

T-ra Valerianae

Spiritus Menthae pip. aa ad 30

8-10 pic. in apa x 3/zi, in colici gastrice (dureri ulceroase fara substrat organic)

Rp/

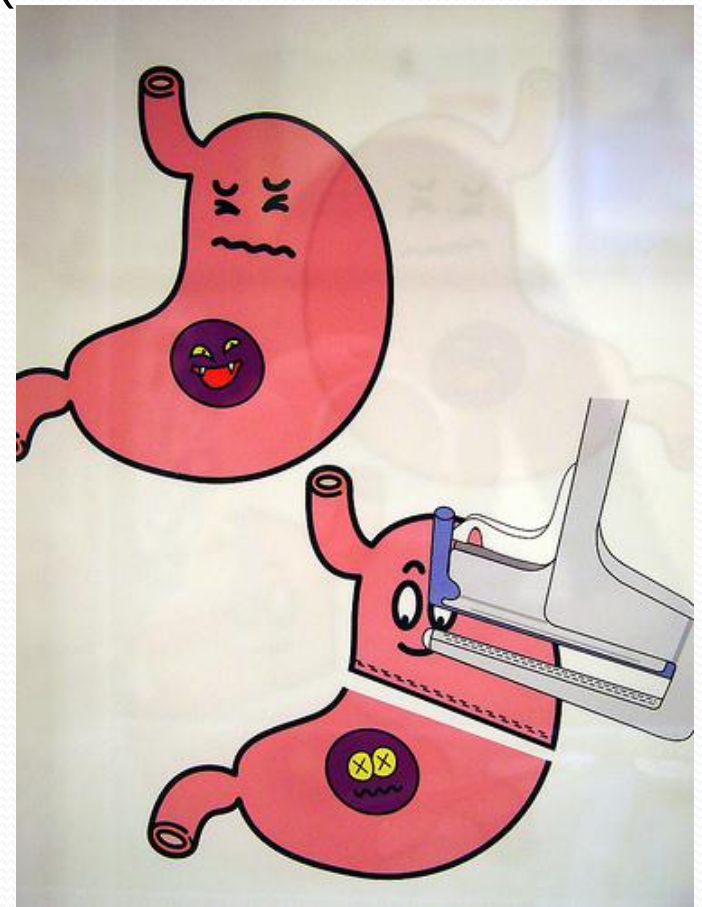
Foeniculi fructus

Menthae piperitae folium

Melissae folium

Calami rhizoma aa 20

in gastrite cronice

Rp.

Foeniculi fructus

Menthae folium

Melissae folium

Chamomillae flos aa 20 g

M.f. species

D.s. intern, o linguriță la 200 ml apă, pentru infuzie, câte 2-3 infuzii calde (maxim 38°C), pe zi, băute încet, cu înghițituri mici.

Rp.

Chamomillae flos 25 g

Hyperici herba 20 g

Melissae folium 15 g

Menthae folium

Carvi fructus

Valerianae radix

Salviae folium

Calami rhizoma aa ad 100 g

M.f. species

D.s. intern, 1-2 lingurițe se infuzează cu 200 ml apă. Se administrează 3 infuzii pe zi, călduțe (max. 30°C), băute cu înghițituri mici

Ceai gastric

flori de gălbenele (*Calendulae flos*), frunze de pătlagină, (*Plantaginis folium*), flori de salcâm (*Acaciae flos*), roiniță (*Melissae herba*), sunătoare (*Hyperici herba*), rădăcină de lemn dulce (*Liquiritiae radix*).

Recomandări: ulcer gastric si duodenal, gastrite erozive, hiperaciditate gastrică.

Contraindicații: la dozele recomandate nu se cunosc contraindicații.

Sarcină si alăptare: acest ceai nu este indicat femeilor însărcinate.

Efecte secundare și interacțiuni:

La dozele recomandate nu se cunosc.

Preparare: peste un plic se toamnă 200 ml apă docotită și se lasă 10 minute acoperit.

Întrebuințare: se beau 3-4 căni cu ceai pe zi, după mesele principale.

Durata unei cure obișnuite este de 6 săptămâni, sau conform recomandării medicului. Cura se reia la nevoie.